

Position paper

23 maart 2022
BAM Infra

Rondetafelgesprek over achterstallig onderhoud infrastructuur 30 maart 2022

De verslechterde staat van onze infrastructuur heeft in een aantal gevallen geleid tot noodmaatregelen en economische schade. Minder zichtbaar is dat het uitstel van onderhoud ook leidt tot extra onderhoudskosten. En nog belangrijker, er ontstaat een opgave die met de huidige werkwijze de uitvoeringscapaciteit van de keten kan gaan overstijgen. Hoe kon deze situatie ontstaan?

Wij zien de volgende drie hoofdoorzaken voor het achterstallig onderhoud aan onze infrastructuur:

1. De infrastructuur wordt anders gebruikt, intensiever en zwaarder, dan waar deze ooit op ontworpen en gebouwd is. Dit veranderende gebruik versnelt de veroudering.
2. Er is structureel te weinig budget geweest voor instandhouding.
3. Een gebrek aan standaardisatie en voorspelbaarheid. De uitvraag is ingericht op unieke projecten en de zekerheid van een continue flow, die repetitie en innovatie mogelijk maakt, ontbreekt. Hiermee wordt de capaciteit van de keten onderbenut, is instandhouding duurder en verloopt de verduurzaming van onze keten langzaam.

Alleen structureel extra budget lost het probleem in onze ogen niet op. De opgave vraagt naast het vergroten van de uitvoeringscapaciteit van de uitvoeringsorganisaties om een andere werkwijze. Met de huidige werkwijze zal alleen vergroting van de uitvoeringscapaciteit onvoldoende effect hebben.

Om op korte termijn de capaciteit van keten volledig te benutten en zelfs te vergroten, innovatie te versnellen en efficiëntie voordelen te benutten is een andere werkwijze noodzakelijk om de grote opgave uitvoerbaar te houden.

Hiervoor moeten naar onze mening een aantal stappen worden gezet.

1. Een voorspelbare en betrouwbare opdrachtenstroom

De huidige planning (aanbesteding en uitvoering) is onvoldoende stabiel. Dit geldt voor de afzonderlijke projecten, maar ook de totale opdrachten-portfolio's van de uitvoeringsorganisaties kennen pieken en dalen, waardoor het rennen of stilstaan is voor de uitvoerende partijen. Dit heeft ook impact op onze medewerkers en verhoogd het risico op vertrek van ervaren krachten uit onze branche. Dit terwijl de grote vervanging & renovatiegolf nog moet komen. De onzekerheid remt ook investeringen in bijvoorbeeld duurzaamheid. Investeringen zijn risicovol als er geen zekerheid is dat deze binnen een voorspelbare tijd terugverdiend kunnen worden over meerdere projecten.

Wat hebben wij nodig? Een langjarige betrouwbaar continue flow van opdrachten. Hiermee kunnen we onze medewerkers zekerheid bieden en behouden voor onze branche. En kunnen langjarige investeringen worden gedaan in bijvoorbeeld de elektrificatie van materieel.

2. Het bundelen van projecten in object portfolio's

Opdrachten worden nu als losse unieke projecten voorbereid, ingekocht en uitgevoerd. Elk project en object is anders. In de woningbouw worden juist al grote pakketten woningen succesvol industrieel gerenoveerd met grote schaalvoordelen. Dit is mogelijk gemaakt doordat corporaties de renovatie van meerdere woningen als pakketten in de markt zetten. Dit schaalvoordeel is ook te behalen in de inframarkt en cruciaal voor het verhogen van de effectiviteit van de uitvoeringsorganisaties van het Rijk en de keten. Dit door het vergaand doorvoeren van standaardisatie en het bundelen van soortgelijke objecten in pakketten, zogenaamde object portfolio's. Niet de uniciteit van een object staat meer centraal, maar de overeenkomst met andere objecten. Het voordeel hiervan is, dat er gewerkt kan worden aan

Position paper

standaardisering van het bouwproces – industrialisatie – binnen een portfolio van objecten. Zeker als de portfolio's meerjarig zijn en de objecten in een portfolio na elkaar kunnen worden aangepakt, versneld dit investeringen. Bijvoorbeeld in circulaire oplossingen. *Wat hebben wij nodig? De bundeling van objecten in meerjarige object portfolio's die industrialisatie en innovatie mogelijk maken. Met hetzelfde budget kan daarmee veel meer worden bereikt.*

3. Focus op veiligheid en lange termijn beschikbaarheid

Het achterstallige onderhoud werken we niet van vandaag op morgen weg en dit vraagt helaas ook om lastige keuzes. Wij zijn in Nederland gewend aan de hoge kwaliteit van de infrastructuur en 24/7 beschikbaarheid ervan. Minder wordt niet geaccepteerd. Toch vraagt de omvang en ernst van de opgave de keuze om ingrijpende hinder te accepteren. Maar dan wel tijdelijk, gericht en voorspelbaar. Door wegen en sporen gepland voor langere tijd helemaal af te sluiten voor onderhoud kunnen grote schaalvoordelen worden behaald. En het allerbelangrijkste, dit is ook de veiligste manier. Zowel voor de gebruikers als voor onze mensen die het werk uitvoeren. De kosten voor tijdelijke onderhouds- of verkeersmaatregelen zijn nu veelal onevenredig hoog en vaak kan maar een deel van het achterstallig onderhoud worden aangepakt. Het gaat erom de focus op lange termijn beschikbaarheid te leggen in plaats van korte termijn oplossingen. *Wat hebben wij nodig? Een langjarige benadering met de keuze voor volledige afsluiting van wegen en sporen om veiliger te kunnen werken en met het zelfde budget meer te kunnen bereiken.*

4. Data gedreven werken

Zonder goede informatie is het wegwerken van achterstallig onderhoud, en goede politieke besluitvorming daarover, praktisch onmogelijk. Nieuwe technologieën bieden kansen om samen te komen tot betere areaal- en stuurinformatie. Dit vraagt niet om grootschalige IT-projecten bij het Rijk. Er zijn al talloze mogelijkheden in de markt om informatie over de toestand van het areaal op te halen. Bijvoorbeeld door het scannen van (rijks)wegen en het spoornet, of het uitlezen van installaties. Deze worden maar beperkt gebruikt, omdat de traditionele uitvraag hier geen rekening mee houdt en dit maar beperkt stimuleert. *Wat hebben wij nodig? Het leveren van goede informatievoorziening en informatie voor besluitvorming onderscheidend te maken in de uitvraag aan de markt waarbij de ruimte wordt geboden voor de inzet van nieuwe technieken.*

5. De opgave en samenwerking centraal

De opgave waar we voor staan vraagt veel meer dan alleen een technische oplossing. Alle bovenstaande veranderingen vragen ook een andere wijze van samenwerken. De technologische ontwikkelingen gaan zo snel dat geen partij het alleen kan bijhouden. De industrialisatie vraagt intensieve afstemming tussen partijen om de juiste standaardisatie keuzes te maken. Een integrale en lange termijn afweging kan alleen met inbreng van alle ketenpartners. Langdurige portfolio's en samenwerkingsverbanden vragen investeringen in samenwerking en partnerschap. Dit werkt door in de hele keten. Het gaat ook over hoe we op de lange termijn goed met elkaar samenwerken vanuit een gedeelde ambitie en dat we oog hebben voor het feit dat onze organisaties ook andere belangen kunnen hebben. Daarmee kunnen omgaan is essentieel. De opgave staat centraal, daar maken we met elkaar het verschil. De aanbeveling is om dit aspect goed te betrekken en onderscheidend te maken bij alle toekomstige opdrachten die in de markt gezet worden.. *Wat hebben wij nodig? Samenwerking en de invulling ervan onderscheidend maken in de marktvraag. Het stimuleren van lange termijn samenwerkingen op basis van voorspelbaar en consistent beleid.*

Wij kijken uit naar een goed verdiepend gesprek over deze gezamenlijke opgave.